

NEMIS FAYLASUFI WOLFGANG GYOTE HIKMATLARINING O‘ZBEK TILIDAGI TARJIMASI. (NARGIZA TOSHPOLATOVA TALQINIDA)

Nargizaxon Mamarizayevna Toshpo‘latova

O‘zbekiston Respublikasi Xalq Ta’limi Vazirligi Farg‘ona Viloyati Xalq ta’limi xodimlarini qayta tayyorlash va ularning malakasini oshirish hududiy markazi “Pedagogika va psixologiya, ta’lim texnologiyalari” kafedrasining “Pedagogning kommunikativ ko‘nikmalarini rivojlantirish” fani o‘qituvchisi

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada buyuk nemis faylasufi Volfgang Gyotening ijodiy faoliyati hamda uning “Hikmatlar” ining Nargiza Toshpo‘latova tomonidan o‘zbekcha tarjimasi haqida so‘z yuritiladi.

Kalit so‘zlar: Yil, ulug‘, adabiyot, asar, til

ИЗРЕЧЕНИЯ НЕМЕЦКОГО ФИЛОСОФ ВОЛФГАНГ ГЁТЕ НА УЗБЕКСКОМ ЯЗЫКЕ

АННОТАЦИЯ

В данной статье ведётся речь творческий произведение о великий немецкий философа Волфганг Гёте. Автор перевод Нargиза Ташпулатова. **Ключевые слова:** Год, великий, литература, произведение, язык.

DIE GEDANKEN VON DEUTSCHE PHILOSOPHER WOLFGANG GOETHE ÜBERSETZUNG UZBEKISCHE SPRACHE

ANNOTATION

In dieser Artickl aussagen Tätigkeiten über deutsche Philosopher Wolfgang Goethe und übersetzung seine Gedanken von Nargiza Toshpulatova.

Schlüssel words: Jahr, grosse, Literatur, das Work.Sprache.

UZBEK TRANSLATION OF THE WORKS OF THE GERMAN PHILOSOPHER WOLFGANG GOETHE

ABSTRACT

In this article says about philosoper Wolfgang Goethe who, he was born in State Germany and translation his phrase, from Nargiza Tashpulatova.

Key words: Year, great, literature, work, language

KIRISH

Buyuk nemis faylasufi va shori Iogann Wolfgang Gyote 1749-yil 28-aprel kuni Germaniyaning Frankfurt an dem Mayn shahrida tug‘ilgan. Uning bolaligi baxtli o‘tgan. U o‘z otasi va ko‘plab o‘qituvchilardan saboq olgan. U lotin, grek, frantsuz, italyan, ingliz tillarini hamda matematika, geometriyani o‘rgangan. Gyote 16 yosh bo‘lganda Frankfurtni tark etdi. U Leypzig shahrida huquqshunoslikni o‘qishni boshladi. Leypzigdagi vaqtida Gyote dastlabki asarini yozishni boshladi. U nihoyat Strassburgga borishga qaror qildi.

U yerda u o‘zining o‘qishini davom ettirdi. 22 yoshida Gyote Frankfurtda huquqshunos kasbini egalladi. 1775-yilda u yana Vaymar shahriga qaytib keldi. 44 yoshida u buyuk shoirlik faoliyati bilan ulkan muvaffaqiyatga erishdi. U she‘r hamda teatr pyesalari, ballada va romanlar yozdi. Ular quyidagilar: “Yosh Verterning iztiroblari”, ”Faust“, “Sharq va G‘arb Devoni”. Mutafakkirning hamma asarlari dunyoga mashhur bo‘ldi. Gyote nafaqat shoir, va davlat arbobi, balki tabiatshunos hamda faylasufdir. 1779-yildan vafotiga qadar Vaymar shahrida yashadi. Fridrih Shillerning tavsiyasi hamda iltimosi bilan Gyote „Faust“ asarini oxiriga yetkazdi. Gyote 1832 -yil Vaymarda vafot etgan.

TARJIMA TAHLILI

Quyida faylasuf hikmatlarining Nargiza Toshpo‘latova talqinida tarjimai bayon etilgan.

1. Hayotda ish hayot haqida boradi. Ushbu fikrni xuddi shunday mazmunda ta'riflasa bo'ladi.
2. Shaxmat o‘yinida piyoda mag‘lub bo‘lishi mumkin. Ammo partiya boshlaydi va g‘olib bo‘lishi mumkin.
3. Agarda kamalak o‘rnida uzoq ushlab turilsa, uni ko‘rishga qarab turishadi.
4. Agarda insonlar o‘zlarining dushmanlarining kamchiliklarini hisob kitob qilishsa, bundan, birgina hech narsa chiqmaydi.
5. Men doimo mening raqiblarimni xizmatlarini tan oldim.
6. Agarda sening yuraging va aqling xavotirda behalovat bo‘lsa, senga yana nima kerak.
7. Kimki sevish va xato qilishdan to‘xtasa, u o‘zini tiriklayin ko‘mishi mumkin
8. Ikki bahslashayotganning aqllisi aybdordir.
9. Buyuk inson ham –insondir.
10. Xatolar ham muhimdir, hali bizlar yoshmiz, hech bo‘lmasa, uni biz qarigunimizga qadar, tashib yurmasligimiz kerak.
11. Kim ko‘p o‘ylasa, har doim ham yaxshi qaror topolmaydi.
12. Kimki xavf haqida o‘ylasa, ammo unga o‘sha dushmandir.

13. Insonning o'ziga xosliklari bu ko'zgidir. Qaysiki u insonning chizgisini tasvirlaydi.
14. Har bir inson dunyoni o'zida ko'radi; va har biri o'zicha haqdir. Shuning uchun uning ko'plab fikrlari mavjud.
15. Umid hattoki qabr ortida ham yashaydi.
16. Faqatgina nimani sevishni o'rgatish kerak.
17. Har doim ham qahramon bo'lish muhim emas, ammo doimo inson bo'lib qolish muhimdir.
18. Istak bildirish yetarli emas, bajarish kerak.
19. Faqat bilim olish yetarli emas, unga ilova ham topish kerak.
20. Hech kim bilmaydiki o'zida qanday kuchlari borligini, hali uni qo'llamay turib.
21. Ayollarga ehtiyotlik bilan munosabatda bo'lgin. Ular qovurg'adan yaratailgan. Agarda to'g'rilamoqchi bo'lsang uni sindirib qo'yasan.
22. To'xtagin, Sen maftunkorsan.!
23. Yozuv-qiyinchilikni sevishni bayram qilib nishonlashdir.
24. Jasorat- bu hammasi, shon sharafdan tashqari.
25. Vaqtni yo'qotish mushkuldir. Shuning uchun hamki uni kimki ko'proq bilsa.
26. Tabiat yagona kitobdir. O'zining har bir sahifasida chuqur mundarijalar, xotimalar qolib ketadi.
27. Insonlarga so'z faqatgina eslatish uchunginadir. Insonlar fikrlaydilar hamda ko'proq biladilar.
28. Samimiy ishni chin dildan amalga oshirgin.
29. Maslahat berish ishda bo'lishi mumkin, qaysiki o'zi ham ishtirok etadigan bo'lsa.
30. Sirli, narsalar hali beri ajoyib deb aytilmaydi.
31. Iqtidorlar jimlikda tasvirlanadi.
32. O'sha qaysiki biz o'qiyotgan, bizning to'g'ri o'qituvchimiz deb ataladi.
33. O'sha ya'ni million o'quvchiga o'qishni bera olmasa, bitta ham qatorni yozmasligi kerak.
34. Qo'rqqoq faqat havfni jo'natadiki, qachonki u o'zining havfsizligiga ishonsa.
35. Aqlli odamlar eng zo'r qomusdirlar.
36. Dunyo butunlay oldinga siljiganda yoshlar boshidan boshlash uchun keladilar.
37. Hayotdagi maqsad bu -hayotning o'zi.
38. Tez- tez gapirishadi raqamlar dunyoni boshqaradi deb. Shubhasiz, raqamlar dunyoni qanday boshqarilishini ham ko'rsatib beradi.
39. Inson ishonishi shart, tushunmaganni tushunishi mumkin.
40. Inson haqiqiy hayotda yashaydi, agar birovlarning baxti bilan baxtli bo'lsa.
41. Inson aqlli hamda to'g'riso'z bo'lishi kerak, hattoki u tog'ri yo'lga erishgan bo'lsa ham.

42. Insonni buyukliklarning hammasi shakllantiradi.
43. Mukammal inson bo'lish uchun, boshqalarning ham mukammaligini tan olgin!.
44. Agarda inson bilan shunday munosabatda bo'lsang, u yaxshi bo'lib qoladi, ammo unga insondek munosabatda bo'lsang u yanada yaxshiroq bo'lib qolishi mumkin.
45. Yangi haqiqat uchun hech qanday havf yo'q, eski hayajonlanishdan ko'ra.
46. Aytadilarki,haqiqat 2 ta qarama-qarshi fikrlar o'rtasida yotadi. To'g'ri emas. Ular o'rtalarida muammo yotadi.
47. Kim birinchi o'rinda o'tirsa, ba'zida birinchi rolni o'ynaydi.
48. Negadir, inson baxtini o'zi tashkillaydi,u bilan birga uning azoblanishining manbasi ham bo'lishi mumkinmi ?
49. Bizlar ko'nikib ham qoldik,insonlar o'zlari tushunmagan narsaning ustidan kulishadi.
50. Botirlik o'zida aqllilikni namoyon etadi.

XULOSA

Wolfgang Gyote mashhur "Sharq va G'arb devoni" ni yozish uchun sharqning qo'lyozmalarini o'rganib,ko'p marta o'qib chiqqan.Darhaqiqat, shu o'rinda u o'sha tilni ham bilgan. Uning hikmatli so'zlari: **Kim chet tilini bilmasa o'zligini bilmaydi.** Gyotening faoliyati nemis adabiyoti uchun ham, jahon adabiyoti uchun ham qimmatlidir, chunki u doim hayotning kurashlaridan himoyalaniшни tasvirlagan.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Doktor Faust.
2. Italiyaga sayohat.
3. Vilgelm Maysterning o'qish davrlari .
4. Internet manbasi: <https://ru.wikiquote.Org.windex.php>.